

Posudek oponenta bakalářské práce

Júlia Högerová: Rola gýču v umení 2. polovice 20. storočia

Autorka se zabývá otázkou, zda se v umění druhé poloviny 20. století vyskytuje kýč jak v podobě ironického odkazu na masovou spotřebu apod., tak v podobě jaksi čiré jakožto svérázná, nicméně nepříliš oblíbená estetická kategorie. Na základě dostatečně plastického teoretického vhledu dospívá ke konkrétním analýzám jednotlivých příkladů děl od tří umělců, v jejichž případech se balancování na hranici kýče mnohdy komentuje. Její interpretace i předcházející teoretická diskuse inspirativním způsobem problematizují sledovaný fenomén kýče, nezjednodušují jej, ale naopak jsou pro autorku i čtenáře polem k plodnému, teoretickému i kritickému zamyšlení.

Autorka vychází z koncepcí několika klíčových teoretiků a kritiků v dané oblasti, přičemž nakonec klade hlavní důraz na pojetí Tomáše Kulky (které je i v zahraničí dostatečně známé a respektované). Kulkovy „podmínky“ kýče (a další kategorie od zmiňovaných autorů) pak aplikuje na vybrané příklady od Andyho Warhola, Jeffa Koonse a Damiena Hirsta a pokouší se s jejich pomocí stanovit podíl, funkce a přítomnost kýče v jejich vybraných dílech. Autorka také nezapomíná na další dva základní momenty, které se nejen s problematikou kýče (ale i umění a taktéž populární kultury) propojují, jimiž jsou podíl diváka a role dějinných proměn. Podíl diváka na vnímání toho či onoho jevu jakožto kýče by se dal ještě případně sledovat i v oblasti recepční estetiky, ale pro daný účel to není nutné.

Díky tomu, že autorka využívala teoretickou literaturu z poměrně rozsáhlého časového spektra, došlo možná k určitému terminologickému zmnožení. Využívání termínů jako masové umění, masová kultura, populární umění, populární kultura atd. by se dalo možná více rozlišovat a tyto termíny by se daly možná využívat speciálnějším způsobem (i když ani současné teorie se v této oblasti zdaleka neshodnou). Třeba „masová kultura“ předvolebních kampaní má jinou funkci než „masové umění“ předvánočních výzdob a „populární umění“ Karla Gotta má jinou

funkci než „populární kultura“ boxu. Ale to je jen zmínka „mimo hru“ a není třeba se jí nyní dále zabývat.

Práci Júlie Högerové považuji za velmi zdařilou, dobře strukturovanou a argumentovanou. Doporučuji ji k přijetí a navrhuji hodnocení výborně (1).

Václav Hájek